

KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER

List Hanusi

KAZIMIERZ PRZERWA-TETMAJER

List Hanusi

(DIALEKTEM PODHALAŃSKIM)

Kochany Jerzy mój! Pię tu ztela¹.
Ten list do tobie, a piśęcy² płacę.
Świat mi calučki³ nic nie uwesela,
Kie⁴ w lesie pasę, wnet krowy potracę,
Bo syćko⁵ myślę, kielo⁶ nas ozdziela⁷
Kraju i cy cię tyz jesse zobacę?
Kiebyś⁸ ty wiedział, jakoś mię zasmucił,
Mój złociusieńki, tobyś się haw⁹ wrócił.

¹ztela — stąd. [przypis autorski]

²piśęcy (gw.) — pisząc. [przypis edytorski]

³calučki (gw.) — cały. [przypis edytorski]

⁴kie — kiedy, gdy. [przypis edytorski]

⁵syćko (gw.) — wszystko, tu: ciągle. [przypis edytorski]

⁶kielo (gw.) — ile. [przypis edytorski]

⁷ozdziela (gw.) — rozdziela. [przypis edytorski]

⁸kiebyś (gw.) — gdybyś. [przypis edytorski]

⁹haw (gw.) — tu. [przypis edytorski]

Głowa mię boli, serdecka nie cuję,
Łzy ino syćko z ocu mi się lejom,
Nik tego niewi, za kim ja banuję¹⁰,
Ale się ludzie nascy¹¹ se mnie śmiejom.
Zal mię za tobom wciagle w serce kłuje
I niewiem, ka¹² się me ocy podziejom
Od tych łez. Widzi się, co mnie powiezom
Wnetki hań w trumnie, ka ojcowie lezom.

I juzbyk¹³ chyba ja sama wołała
Lezeć hań, niżli tak płakać daremno,
A kie spać legnę, to poduska cała
Mokra, kie wspomnę, jakeś ty spał ze mną.
Chwilo jedyna, kaześ¹⁴ się podziała,
Kieś ty przychodził ku mnie w nockę ciemną
I kieś mię objon tak serdecnie w rence,
Jakbyś przy miejskiej lezał ka panience.

¹⁰banuję (gw.) — żałować, tęsknić. [przypis edytorski]

¹¹nascy (gw.) — nasi. [przypis edytorski]

¹²ka (gw.) — gdzie. [przypis edytorski]

¹³juzbyk (gw.) — już bym. [przypis edytorski]

¹⁴kaześ (gw.) — gdzieżeś. [przypis edytorski]

Ja znam¹⁵, ze biedna ja prosta dziewczyna
Góralaska, o mój ty najśłodszy, złoty,
To nie dla tobie, dla pańskiego syna,
Ale już ledwie wytrwam od tęsknoty.
Dusa cię ino¹⁶ syćko przypomina,
Nijakiej nimam do jadła ochoty,
Ani do tańca. Chłopcyska się śmiejom,
A moje siwe ocy wciąż łzy lejom.

Kie na odwiecerz¹⁷ przed chałupom stanę,
Pojrzę, jak słonko za wirchy¹⁸ się kryje,
Wspomnę, jak my się pod tę samą ścianę
Kryli: to zał mię mało nie zabije,
A serce moje jakoby pijane
Tłuce się w piersiach. Tęca wodę pije
Z rzeki, ale tych łez wypić nie musi¹⁹,
Co ocy twojej wypłacom Hanusi.

¹⁵*znać* — tu: wiedzieć. [przypis edytorski]

¹⁶*ino* (gw.) — tylko. [przypis edytorski]

¹⁷*na odwieczerz* (gw.) — o zmroku. [przypis autorski]

¹⁸*wirch* (gw.) — wierch, szczyt. [przypis edytorski]

¹⁹*nie musi* (gw.) — nie potrafi. [przypis autorski]

Jasiek tu chciał mnie brać, a mama z tatą
Straśnie go radzi²⁰ widzom, ale ja nie.
Powiedziałak mu, że się przódziej²¹ lato
Zimom, a zima przódziej latem stanie,
Niżli ja bedem jego. Więc się na to
Ozgniwał²² i rzekł, co on mię dostanie,
Chybaby w niebie miesioncek²³ zaginon,
Abo Dunajec w górę się przewinon²⁴.

Miałeś tu do nas przyjechać na Gody²⁵,
Takek²⁶ cię ino syćko wyglondała,
A tak mi było, jak rybce do wody,
Jazek²⁷ się sama do się głośno śmiała.
Ale juz wsendy²⁸ potajały lody
I śnig juz w turniak²⁹ wyginon bez mała,

²⁰radzi (daw.) — chętnie. [przypis edytorski]

²¹przędziej (gw.) — prędzej, wcześniej. [przypis edytorski]

²²ozgniwał (gw.) — rozgniewał. [przypis edytorski]

²³miesioncek (gw.) — księżyc. [przypis edytorski]

²⁴przewinonć się (gw.) — obrócić się. [przypis edytorski]

²⁵Gody — Boże Narodzenie. [przypis autorski]

²⁶takek (gw.) — tak żem. [przypis edytorski]

²⁷jazek (gw.) — ja żem. [przypis edytorski]

²⁸wsendy (gw.) — wszędzie. [przypis edytorski]

²⁹turnia — stroma skała a. szczyt. [przypis edytorski]

A tobie nimas³⁰ jednako nikany³¹,
Mój złociusieńki i umiłowany.

Aniś nie pisał do mnie dawno. Moze
Jaka cię chorość nasła, mój jedyny,
Abo co inse, od cego chroń Boze,
Nie zabacujze³² tak swojej dziewcyny.
U nas som zdrowi w chałupie, niemoze³³
Ino³⁴ Jagnieska Bartkowej Maryny.
Niech cię Bóg strzeze i Najświętsa Panna
Ludźmirska³⁵. Twoja tu ostaję — Anna».

³⁰*tobie nimas* (gw.) — ciebie nie ma. [przypis edytorski]

³¹*nikany* (gw.) — nigdzie. [przypis autorski]

³²*zabaczyć* (daw.) — zapomnieć. [przypis edytorski]

³³*niemoze* (gw.) — choruje, od "niemoc" - choroba. [przypis edytorski]

³⁴*ino* (gw.) — tylko. [przypis edytorski]

³⁵*Najświętsa Panna Ludźmirska* — Kazimierz Przerwa-Tetmajer urodził się właśnie w Ludźmierzu. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/list-hanusi>

Tekst opracowany na podstawie: Kazimierz Przerwa-Tetmajer, Wybór poezji, nakł. Gebthner i Wolffa, Warszawa-Kraków 1897

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Śląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BŚ.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Marta Niedziałkowska, Paweł Koziół.

Okładka na podstawie: Kitsune, garlandcannon@Flickr, CC BY-SA 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przeznacz darowiznę na konto: szczegóły na stronie Fundacji.